

БІБЛІОТЕКА
М. П. ДРАГОМАНОВА
ЧИТАЛЬНИЙ ЗАЛ №1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА

за участю:

АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ АПН УКРАЇНИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЦЕНТРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ МОН УКРАЇНИ

за сприяння:

ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЄВРОПЕЙСЬКА ФУНДАЦІЯ "ДІАЛОГ" (ПОЛЬЩА)

До 170-річного ювілею

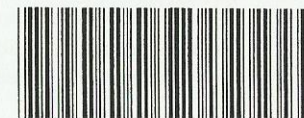
**ПІДГОТОВКА
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ
ШКОЛИ В УМОВАХ НОВОЇ
ПАРАДИГМИ ОСВІТИ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-методичної конференції

1-2 квітня

НБ НПУ

100073111

КИЇВ – 2004

Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції:
1-2 квітня 2004 р. / Укл. Л.Л.Макаренко, М.С.Севастьяк, О.П.Симоненко. – К.:
НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004. – 298 с.

Матеріали конференції вміщують статті, присвячені головним напрямкам теоретико-методичної підготовки вчителя початкової школи в умовах стандартизації вищої освіти; змістові освіти вчителя початкової школи: інноваційним технологіям, наступності та перспективності у змісті підготовки вчителя початкової школи.

Редакційна колегія:

- Андрущенко В.П.** – академік АПН України, доктор філософських наук, професор, ректор НПУ імені М.П.Драгоманова (відповідальний редактор);
- Бех В.П.** – доктор філософських наук, професор, перший проректор НПУ імені М.П.Драгоманова (заступник відповідального редактора);
- Волника Г.І.** – доктор філософських наук, професор, академік УАПН, проректор з наукової роботи і міжнародного співробітництва НПУ ім. М.П.Драгоманова (заступник відповідального редактора);
- Дмитренко П.В.** – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з навчально-методичної роботи НПУ ім. М.П.Драгоманова;
- Бондар В.І.** – академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова;
- Дробот І.І.** – доктор історичних наук, професор, проректор з соціально-гуманітарної політики НПУ ім. М.П.Драгоманова;
- Каніщенко А.П.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри мови і методики викладання в початковій школі Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова;
- Мацько Л.І.** – академік АПН України, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри стилістики української мови НПУ імені М.П.Драгоманова;
- Падалка О.С.** – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з економіки та організації навчально-виховної роботи НПУ імені М.П.Драгоманова;
- Страшко С.В.** – кандидат біологічних наук, доцент, заступник директора Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, завідувач кафедри основ медичних знань та охорони здоров'я дітей;
- Шапошнікова І.М.** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і методики початкового навчання Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова;

Рекомендовано Вченою радою
Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова
(протокол № 10 від 30 березня 2004 р.)

- © Редакційна колегія, 2004
© НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004
© Автори статей, 2004

В.П.Андрущенко,
академік АПН України, доктор філософських наук,
професор, ректор НПУ імені М.П.Драгоманова

Дозвольте привітати Вас у стінах нашого університету, де розпочинає свою роботу Міжнародна наукова конференція, присвячена проблемі підготовки вчителя початкових класів в умовах глобальних трансформацій, які відбуваються в Україні і в світі.

Я не відкрив великої істини, якщо скажу, що саме "початківцеві" – вчитель початкових класів формує у дитини основи світогляду і наукової картини світу, закладає підвалини культури і моралі, виховує фундаментальні почуття сенсу життя і його одвічної справедливості, саме він є отим першим вчителем, який запам'ятовується дитині на все життя.

Можна собі лише уявити, яка відповідальність покладається на плечі цього вчителя і яким кваліфікованим фахівцем він має прийти до школи!

Ми маємо готувати саме такого вчителя, бо прекрасно розуміємо, що саме він перший серед перших має перевести дитину через чисельні бар'єри, які так майстерно, постійно і невідворотно створює і відтворює сучасний світ, ускладнюючи процес соціалізації людини, її входження в життя у якості гармонійної і всебічно розвинутої особистості.

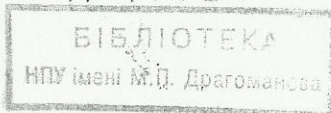
Дві головні тенденції визначають нині подих епохи і спрямованість всесвітніх трансформацій: глобалізації і національної самоідентифікації народів і культур в інформаційному суспільстві. Вчитель-початківцеві має зреагувати на них першим. Він має навчити дитину толерантно сприймати етнічне, релігійне, конфесійне, національне, майнове і тому подібне розмаїття, бачити і поважати людину як людину і одночасно зберігаючи свою внутрішню самість і єство, які подарували йому татко й мама, культура і освіта, народ і держава, Батьківщина з великої букви і на все життя.

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова є піонером у підготовці саме такого вчителя. Йдучи назустріч своєму 170-річчю, він по праву очолює педагогічну освіту України, повноправно має високий статус національного закладу і продовжує нароцувати свій науковий, освітній і виховний потенціал.

На 67 кафедрах університету працюють 827 штатних викладачів, серед яких – 16 дійсних членів і членів кореспондентів різних академій; 150 докторів наук, професорів; близько 400 кандидатів наук, доцентів; понад 30 заслужених працівників освіти, науки і техніки; 10 народних і 8 заслужених артистів України.

Якщо додати до цього, що за сумісництвом в університеті працюють дійсні члени і члени кореспонденти НАН України, АПН України, ВАК України, то без перебільшення можна сказати, що таких характеристик

77-71188

дошкільників і молодших школярів в умовах навчально – виховного закладу – “Школа – дошкільний заклад”.

Використані джерела

1. Державна національна програма “Освіта”: Україна XXI століття. – К.: Радсвіт, 1994. – 61с.
2. Назаренко Г. І. Організаційно – педагогічні умови забезпечення наступності навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Кривий Ріг, 2002. – 20с.
3. Фалеева Т. О. Наступність між дошкільним та початковим навчанням. – Кіровоград: РВЦ, Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, 2000. – 226с.

*І.В. Шеремет
НПУ імені М.П.Драгоманова (м. Київ)*

ПРОФІЛАКТИКА ЗОРУ У ДІТЕЙ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Завершення розвитку органу зору та становлення багатьох зорових функцій відбувається у віці, який співпадає з періодом навчання у школі, який вимагає посиленої діяльності зорового аналізатора. Порушення зору відносяться до найчастіших відхилень у стані здоров'я сучасних школярів. Вони у значній мірі знижують працездатність дітей, обмежують їх професійний вибір, викликають ряд психологічних відхилень.

На підставі наукових досліджень проведених фахівцями доведено, що порушення зору діагностувалися у 119 учнів на 1000 обстежених школярів. Посиленість цієї патології зростала пропорційно до віку з 77 учнів у молодших класах до 121 учня у середніх та 185 учнів у старших класах. Основними причинами порушення зору у школярів були аномалії рефракції та розлади акомодациї, які складалі у структурі причин порушення зору 87%.

Фахівцями доведено, що не всі порушення зору повинні лікуватися клінічно. В цілому, проведенні дослідження дозволили зробити головний висновок: впровадження в навчально-пізнавальну діяльність програм та методів профілактики порушень зору, до яких належать підвищення ефективності розвитку дітей і учбово-пізнавальної діяльності за рахунок проведення занять в режимі рухливих об'єктів, “зорових горизонтів” та інших, розроблених в Інституті медичних проблем Північного округу Регіональної академії медичних наук.

Вирішення проблеми порушень зору, повинно проводитись комплексно та

постійно за участю педагогів і лікарів. Необхідно вдосконалити психологічну роботу з школярами та враховувати вікові психологічні особливості дітей з порушенням зору під час проведення педагогічних заходів з цим контингентом.

Впровадження і володіння програмами та методами профілактики порушень зору повинно стати елементом професійної компетенції майбутнього вчителя початкової школи.

*Т.І. Люріна,
Київський інститут соціальних та культурних зв'язків (м. Київ)*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ

Відомо, що міра кожної цивілізації і культури – міра людини. Формувати інтелект і емоції, волю та ідеали поколінь, що органічно поєднують патріотизм і професіоналізм, повагу до власної свободи й до прав інших людей (націй), раціоналізму і гуманізму, принципів етики та естетики буття покликане українознавство. Проблемою сучасності є збереження й примноження національного генофонду на всіх рівнях освіти, в т.ч. й початкової ланки. Внаслідок українознавчої діяльності в підростаючого покоління формується історична пам'ять та духовність. Максимальне використання кращих здобутків народної педагогіки, звертання до народної мудрості, виплеканої віками, сприяє глибшому осмисленню минулого, пізнанню витоків своєї культури та історії, чіткішому розумінню сьогодення й уявленню майбутнього.

З огляду на це особливо актуальним є усвідомлення кожним педагогом значущості формування в учнів національної самосвідомості й інтелектуально-творчих особистісних якостей, ціннісних орієнтирів у становленні юних громадян – патріотів України.

Навчання в молодших класах має бути осяяне материнською колисковою, народними піснями, казками, фантазією, грою, красою природою, самобутньою творчістю дитини. Дітей треба навчити не просто споглядати, а бачити, чути цей бентежний світ, щоб вони навчилися пильно придивлятися до навколишнього, помічати навколо дивне й загадкове, приховане від лінивого ока, використовуючи при цьому знання основ народного календаря.

Молодших школярів доцільно ознайомити з багатствами господарчо-культурної спадщини українського народу, народним традиціями і на цій основі